

IRODA AZIMOVA

**MAXSUS FANLARNI
O‘QITISH METODIKASI**

Til ta'limiga oid fanlar moduli

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY
VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA DAVLAT UNIVERSITETI**

IRODA AZIMOVA ALISHEROVNA

**MAXSUS FANLARNI
O‘QITISH METODIKASI**

(Til ta‘limiga oid fanlar moduli)

Uslubiy qo‘llanma

**«HILOL-NASHR»
TOSHKENT
2020**

UO'K 378.016:81
KBK 74.58 81.1
A 37

Mazkur uslubiy qo'llanma oliy ta'limning magistratura bosqichi filologiya yo'nalishlarida o'tiladigan "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi" fani doirasida til ta'limiga oid fanlarni o'qitishning nazariy asoslari va amaliy tatbiqiga doir masalalarni qamrab oladi. Uslubiy qo'llanmada zarur nazariy ma'lumotlar va magistrantlarni ushbu fanga oid kerakli bilim, ko'nikma va malakalarni egallashi uchun topshiriqlar yuzasidan tavsiyalar berilgan.

Uslubiy qo'llanma Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universitetining o'quv-uslubiy kengashi tomonidan nashrga tavsiya etilgan (2-sonli majlis qarori, 2020-yil 24-sentabr).

Taqrizchilar:

M.Abdurahmonova, filologiya fanlari nomzodi, dotsent

Klara Mavlonova, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

A 37 **Azimova, Iroda Alisherovna**
Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi (til ta'limi)
– T.: «Hilol-Nashr», 2020. – 96 b.

UO'K 378.016:81
KBK 74.58 81.1

ISBN 978-9943-6459-7-4

© Iroda Azimova Alisherovna
© «HILOL-NASHR» nashriyoti, 2020.

MAXSUS FANLARNI O'QITISH METODIKASI FANINING TIL TA'LIMIGA OID FANLAR MODULI BO'YICHA MA'RUZA MASHG'ULOTLARINI O'TISH

1-MAVZU: TIL O'QITISH NAZARIYALARI

Mazkur mavzu doirasida talabaga til o'qitish va til o'qitish malakasining o'zaro munosabatidagi konsepsiyalar haqida ma'lumot beriladi. Ilmiy-tadqiqiy konsepsiya, nazariy-falsafiy konsepsiya, qadriyatlarga asoslangan konsepsiya, badiiy mahorat konsepsiyasi ichiga kiradigan yondashuvlar va ular asosida ishlab chiqilgan metodlar bilan tanishtiriladi.

Til ta'limi nazariyasi haqida so'z yuritish uchun ilmiy adabiyotlarni izlar ekanmiz, bugungi kunda bu mavzuga u qadar ko'p e'tibor berilmayotganiga guvoh bo'lamiz. Buning sababi bir tomondan til ta'limi ham umumiy ta'lim nazariyasining ichida deb qaralishi bo'lsa, ikkinchi tomondan til o'qitish jarayonidan ko'ra til o'zlashtirish jarayoniga nisbatan qiziqishning kuchliligidir.

Til o'qitish nazariyalari bo'yicha taniqli olim Jek Richardsning shu mavzuga bag'ishlangan maqolasi asosida so'z yuritamiz¹.

Til o'qitish jarayoniga turli jihatdan yondashish mumkin. Jarayonni to'liq qamrab olish uchun, uning o'ziga xos jihatlarini to'g'ri anglash va to'g'ri baholay olish uchun asos sifatida olinadigan nazariyalar bitta bo'lmasligi tabiiydir. Til ta'limi, boshqacha aytganda, serqirra jarayon bo'lib, ko'plab omillarni o'z ichiga oladi. Ularni mukammal tahlil qilish qilishga intilar ekanmiz, til o'qitish nazariyalari qanday konsepsiyalar asosida yaratilganini tushunishimiz kerak.

¹ Richards, J. (2002) *Theories of Teaching in Lanugage Teaching. // Methodology in Language Teaching*. Cambridge University Press. Pp. 19-26.

MUNDARIJA

Kirish.....	3
I. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining til ta'limiga oid fanlar moduli bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlarini o'tish.....	5
1-mavzu. Til o'qitish nazariyalari	5
2-mavzu. Til o'qitish metodlarining tanqidiy tahlili	13
3-mavzu. "Postmetod" ta'lim tushunchasi va uning tamoyillari	21
4-mavzu. O'rganish imkoniyatlari va strategiyalari	26
5-mavzu. Ta'lim aktlari monitoringi	29
II. Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi fanining til ta'limiga oid fanlar moduli bo'yicha amaliy mashg'ulotlarini o'tish.....	33
6-mavzu. O'qish, yozish, tinglash va gapirish malakalarini shakllantirish	34
7-mavzu. Til ta'limi va til standarti masalasi.....	60
8-mavzu. Lingvistik bilimni kontekstda berish.....	64
III. "Maxsus fanlarni o'qitish metodikasi" fanining til ta'limiga oid modulidan nazorat ishi olish uchun tavsiyalar.....	85
Glossariy	89
Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati	93

IRODA AZIMOVA ALISHEROVNA

**MAXSUS FANLARNI
O‘QITISH METODIKASI**

(Til ta’limiga oid fanlar moduli)

Uslubiy qo‘llanma

«HILOL-NASHR» nashriyoti
Toshkent — 2020

Muharrir: *Yorqinjon Haydarov*
Sahifalovchi: *Habibulloh Shukrulloh*
Musahhih: *Zulfiya Rashidova*

Nashr litsenziyasi № AI 235, 13.02.2013-yil.
Bosishga ruxsat etildi 14.01.2020. Bichimi 84x108 ^{1/32}
Times New Roman garniturasida. Ofset bosma. Bosma tabog‘i 6.
Shartli bosma tabog‘i 5,40. Adadi 300 nusxa. Buyurtma № 119.

“MUHARRIR NASHRIYOTI” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Тошкент шаҳри, Сўғалли ота 5 уй.